

Boendepolitiskt program

Beslutat vid SPF Seniorernas kongress den 23–24 augusti 2021.

En människas boende – bostaden och dess omgivning – är väsentligt för välbefinnandet, hälsan och välmåendet. Särskilt väsentligt är det de gånger i livet då man behöver trygghet som allra mest. Ett boende anpassat till de egna förutsättningarna har stor betydelse för den enskildes upplevelse av trygghet.

Av detta skäl har SPF Seniorerna tagit fram ett boendepolitiskt program. Vår organisation engagerar och är seniorers röst. Genom programmet formulerar vi hur vi ser på seniorers boende och vilka åtgärder som krävs av det politiska systemet för att ett tryggt boende för alla seniorer ska uppnås.

1 Seniorer kräver passande boendemiljöer

Personer som passerat 65 år kommer år 2030 att vara drygt 300 000 fler än idag. Om 5–10 år kommer Sverige ha rekordmånga 80–90 åringar, den ålder då behov av hälso- och sjukvård samt äldreomsorg blir allt större. I åldersgruppen 75–84 år bedöms cirka 25 procent ha nedsatt rörelseförmåga.

Många seniorhushåll har det svårt ekonomiskt och kommunernas planering för behovet hos det växande antalet seniorer brister. Det kommer att behövas allt fler boendemiljöer som är universellt utformade, det vill säga åtkomliga och tillgängliga för alla oavsett funktionsförmåga. Samtidigt är dessa vardagsmiljöer ofta inte anpassade till den funktionsförmåga man har i hög ålder. Även i bostadens närhet finns ett stort behov av att förbättra tillgängligheten. Det gäller såväl på allmänna (t.ex. gatumiljö, torg, parker och kollektivtrafik) som på enskilda platser (t.ex. butiker, kaféer, restauranger och samlingslokaler).

1.1 Samlad kommunal planering av seniorers boendemiljö

I dag saknas krav på att kommuner ska ha en övergripande samordnad handlingsplan för främjande av god boendemiljö för äldre. En sådan skulle bidra till samverkan mellan kommunens olika sakområden till gagn för kommunens seniorer. En handlingsplan skulle också bidra till att seniorers livsvillkor synliggörs, kommunens inre vattentäta skott och stuprör övervinns samt att kommunens kostnader för äldreomsorg kan hållas nere och därmed hållas i schack. Med andra ord skulle en bättre planering kunna leda till något positivt för alla inblandade parter.

Kommunal boenderådgivning kan vara ett viktigt stöd för seniorer som behöver hjälp med hur man söker bostad, tips och råd i ditt bostadssökande samt att minska hyresskulder eller betalningsstörningar på grund av hyran, och mot att förebygga följder såsom vräkning och bostadslöshet.

SPF Seniorerna föreslår kommunerna

- Upprätta en övergripande handlingsplan för främjande av god boendemiljö för äldre.
- Ställ krav på byggande av trygghetsboende och andra lämpliga boendeformer för seniorer i samband med bygglov och försäljning av mark.

1.2 Bygg bostäder att åldras i och öka tillgängligheten i äldre bostadshus

Dagens bostäder motsvarar inte alltid behovet hos de boende. Om seniorer kunde flytta till och bo i bostäder lämpliga att åldras i skulle seniorernas nuvarande otillgängliga bostäder lösas för andra som inte är i lika stort behov av bostäder med hög tillgänglighet.

SPF Seniorerna föreslår kommunerna

- Inventera tillgängligheten i det egna bostadsbeståndet – allmännyttan.
- Inventera tillgängligheten i bostadsnära områden, som bostadsentréer, parkeringsplatser, återvinningsstationer och kollektivtrafiklägen.
- Intensifiera arbetet med att undanröja enkelt avhjälpna hinder i bostadsområden, särskilt nära kommersiell och samhällelig service.
- Öka takten i renovering av äldre bostadsbestånd.

1.3 Underlätta flytt från ägd bostad

Rimligare ”flyttskatter” och regler från kreditinstituten skulle ekonomiskt underlätta för seniorer att flytta från sin ägda, ofta otillgängliga bostad, till en bostad lämpligare att åldras i.

1.4 Stärk bostadstillägget för pensionärer

Bostadstillägget för pensionärer (BTP) är av stor betydelse för att hushåll med låga inkomster ska kunna efterfråga lämpliga bostäder att åldras i. BTP har inte följt utvecklingen av boendekostnaderna, höjningar beslutas oregelbundet och privat förmögenhet diskvalificerar från att erhålla BTP.

1.5 Garantera lån till tillgängliga bostäder på svaga bostadsmarknader

Möjlighet att få lån för att bygga nytt och få tillgång till en tillgänglig bostad i landsbygder och andra svaga bostadsmarknader är begränsade. Situationen skulle underlättas om staten garanterade krediter i form av bostadslån.

SPF Seniorerna föreslår kommunerna

- Bygg nya tillgängliga bostäder i landsbygder och i mindre tätorter.
- Förse samlingslokaler med hörselslingor.

- Säkerställ att föreningslivet har tillgång till tillgängliga samlingslokaler.

1.6 Gemensam lokal i bostadshus för seniorer

Gemensamhetslokaler för de boende bidrar till samhörighet, gemenskap och ökad trygghet och kan därmed motverka ofrivillig ensamhet och utanförskap.

SPF Seniorerna föreslår kommunerna

- Styr kommunens allmännyttiga bostadsbolag så att befintliga flerfamiljshus förses med gemensamhetslokal.
- Styr kommunens allmännyttiga bostadsbolag så att det i alla nybyggda flerfamiljshus finns en gemensamhetslokal.
- Ställ krav i upphandling av privata flerfamiljshus att tillgång till gemensamhetslokal finns.
- Anvisa gemensamhetslokaler för seniorer i lättillgängliga lägen.
- Hörselslinga ska finnas i alla gemensamhetslokaler.

1.7 Stöd bygg- och bogemenskaper för frihet, gemenskap och trygghet

Bygg- och bogemenskaper ger möjlighet till en bostad skräddarsydd enligt seniorens eget val. Den främjar också gemenskap och trygghet före, under och efter det att byggprocessen avslutats. Att delta i en sådan process motverkar också social isolering, utanförskap och ofrivillig ensamhet.

SPF Seniorerna föreslår kommunerna

- Låt byggemenskaper få markanvisningar till självkostnadspris.
- Reservera mark för byggemenskaper i detaljplaner.